Els llits dels altres



Per MiriamD el dl., 05/11/2018 - 10:39

Hi ha literatura innòcua. Llibres intranscendents que passen per les nostres mans i tornen a marxar sigil·losament sense deixar cap mena de petjada ni de pessic. No crec que sigui el cas de la primera novel·la de l'Anna Punsoda, Els llits dels altres, publicat per Ara Llibres (Amsterdam) i guanyador del premi Boronat de la ONCE. L'he llegit ràpid perquè no podia aturar-me i perquè la literatura que fa mal prefereixo digerir-la de cop. Si voleu un massatge literari, no cal que fullegeu aquesta novel·la.

Tot i estar d'acord amb la crítica que pot semblar un "catàleg de desgràcies", en valoro la versemblança, l'actualitat i la pretesa honestedat: mai podrem mesurar fins a quin punt un autor és o no és franc, però sí podem acollir-ne l'impacte. I per mi aquest és un llibre que vol ser honest. La provocació és constant i quan et sembla que ja s'ha dit prou grossa, una nova clatellada. L'univers de la Punsoda és molt cinematogràfic. Llegint-la sents música, fressa, i olors, gustos i colors passen sense cap problema davant teu.

Un títol com Els llits dels altres ja et posa sobre avís. Abusos sexuals, dependències familiars malaltisses, anorèxia, suïcidi, alcoholisme, per nombrar només alguns dels tems de fons que ressegueixen amb un fil entortolligat una història que comença i acaba en un pis fosc i vell a Lleida. Si el llibre de l'Anna Punsoda es dugués al teatre, no us possessiu pas a primera fila, perquè quedaríeu esquitxats. L'obra fa olor, i també pudor. De vi, de suor, de fang, de resclosit.

A l'Església Catòlica, el recent Sínode de Joves li ha servit entre d'altres coses per posar sobre la taula molts dels temes que desgrana l'Anna Punsoda. El Papa Francesc ha escoltat durant dies els neguits, alguns molt explícits, de gent jove de tot el món. La infància és meravellosa? Per a alguns, s'ha dit al Sínode i ens recorda Punsoda Ricart. Els altres ens acompanyen però els altres poden ser corrosius. Els abusos sexuals a l'Església no han de fer oblidar els malsons de tanta gent al si de la mateixa família. El Papa demana reparació i justícia. L'Anna Punsoda no demana res: exposa el mal, et fa mirar el maligne als ulls, t'obre les entranyes, i allà et deixa. "Au, vinga, reflexiona".

La humanitat està ferida, i les conseqüències de les ferides poden ser letals. La bona literatura, com la bona música, són aquelles que et deixen una empremta fonda. Fonda no vol dir reparadora ni balsàmica. Però una bona sacsejada pot dur a l'acció, i en un món narcotitzat, aquests sotracs són justos i necessaris.